

Przedmiotowy system oceniania z języka polskiego klasy IV – VIII szkoły podstawowej rok szkolny 2018/2019

Wymagania edukacyjne formułowane są zgodnie z:

- nową podstawą programową nauczania języka polskiego w szkole podstawowej z dnia 14 lutego 2017r. (klasy IV - VIII) oraz podstawą programową z 27 sierpnia 2012r. (klasa VI),
- programem nauczania: „Czytać, myśleć, uczestniczyć. Program nauczania języka polskiego w klasach IV – VI szkoły podstawowej” autorstwa Marleny Derlukiewicz opracowanym zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 21 czerwca 2012r.,
- programem nauczania: „Nowe słowa na start! Program nauczania ogólnego języka polskiego w klasach IV – VIII szkoły podstawowej” zgodnym z założeniami podstawy programowej opracowanej przez Ministerstwo Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017r.,
- Statutem Zespołu Szkół w Wierzawicach

Cele przedmiotowego systemu oceniania:

- poinformowanie ucznia o poziomie jego osiągnięć edukacyjnych i postępach w tym zakresie,
- pomoc uczniowi w planowaniu pracy i rozwoju,
- motywowanie ucznia do dalszej pracy,
- informowanie na bieżąco rodziców o postępach ich dzieci, trudnościach oraz specjalnych uzdolnieniach,
- umożliwienie nauczycielowi doskonalenia organizacji i metod pracy dydaktyczno – wychowawczej,
- dostarczenie informacji o możliwościach poprawy oceny.

Metody i narzędzia oceniania:

Na lekcjach języka polskiego oceniane będą:

- wypowiedzi ustne,
- prace pisemne,
- technika czytania,
- stopień rozumienia czytanego tekstu,
- sposoby wygłaszania tekstów z pamięci,
- odbiór różnych tekstów kultury,
- umiejętności ortograficzne i interpunkcyjne,
- wiadomości i umiejętności z nauki o języku,
- udział w konkursach literackich,

- zaangażowanie i wkład pracy ucznia na zajęciach lekcyjnych i pozalekcyjnych.

Formy pracy ucznia podlegające ocenie:

- prace klasowe sprawdzające umiejętności ucznia w zakresie pisania, stosowania norm gramatycznych, ortograficznych, stosowania różnych form wypowiedzi i odpowiedni dobór środków językowych,
- sprawdziany i dyktanda sprawdzające stopień opanowania większej partii materiału, sprawność ucznia w zakresie: rozumowania, wnioskowania, pisania, stosowania norm gramatycznych i ortograficznych,
- kartkówki sprawdzające stopień opanowania bieżącego materiału,
- aktywność na lekcji sprawdzająca zaangażowanie, umiejętność wnioskowania, rozwiązywania zadań problemowych, umiejętność pracy z tekstem literackim,
- odpowiedź ustna sprawdzająca poziom opanowania bieżącego materiału, umiejętność posługiwania się językiem polskim, logikę wypowiedzi,
- prace wykonane w grupie sprawdzające umiejętność współpracy w grupie, wkład pracy własnej, umiejętność wyszukiwania informacji i dokonywania ich selekcji, wykorzystywanie różnorodnych pomocy,
- zadania domowe oceniane za wkład pracy, oryginalność, staranność, samodzielność, systematyczność,
- przygotowanie do lekcji,
- referaty i inne prace podjęte i przygotowane samodzielnie przez ucznia.

Tryb ustalania ocen:

- W ocenianiu bieżącym w ciągu roku szkolnego stosuje się rozszerzenie skali ocen o znaki +/- .
- W przypadku sprawdzianów pisemnych przyjmuje się skalę punktową przeliczaną na oceny liczbowe

celujący	99-100%
bardzo dobry	81 – 98%
dobry	71 – 80%
dostateczny	51 – 70%
dopuszczający	31 – 50%
niedostateczny	0 – 30%
- Ocenianie wspomagające:
 - plus (+) uczeń może otrzymać za: aktywność na lekcji, prace domowe o małym stopniu trudności, pracę w grupie, przygotowanie materiałów wzbogacających proces lekcyjny, inne formy aktywności,
 - minus (-) uczeń może otrzymać za brak zadania domowego, zeszytu, podręcznika lub innych pomocy potrzebnych na lekcji, brak zaangażowania na lekcji.
 - 5 plusów – bdb
 - 3 minusy – ndst
 - rozliczanie (+), (-) odbywa się na bieżąco.
- Sprawdziany całogodzinne zapowiadane są tydzień przed planowanym terminem pisania. Kartkówki z trzech ostatnich lekcji trwające 5-15 minut, bez zapowiedzi.
- Nauczyciel oddaje prace pisemne w terminie do 2 tygodni.
- Wystawianie oceny rocznej (semestralnej) dokonuje się na podstawie ocen cząstkowych.

Ocena uwzględnia:

- Stopień opanowania wiadomości przez ucznia.
- Sprawność w posługiwaniu się umiejętnościami.
- Cechy psychofizyczne ucznia warunkujące możliwość opanowania przez niego materiału oraz operowania umiejętnościami.

Ocena jest jawna. Na żądanie ucznia i rodziców powinna być umotywowana.

Przygotowanie ucznia do lekcji:

- Uczeń przed lekcją może zgłosić nieprzygotowanie do zajęć, ale nie częściej niż 2 razy w ciągu semestru. Niewykorzystanie tej możliwości nie przenosi się na semestr II.
- Nieprzygotowanie do lekcji rozumiemy jako brak gotowości do odpowiedzi ustnej lub brak zadania domowego.
- Nieprzygotowanie do lekcji nauczyciel odnotowuje w dzienniku wpisem „np”.

Sposoby korygowania braków, poprawiania wyników niekorzystnych:

1. Jeżeli uczeń otrzyma z pisemnej pracy domowej, odpowiedzi ustnej, recytacji lub pracy klasowej stopień niedostateczny, to ma prawo do jego poprawy w ciągu 2 tygodni od podania wyników.
2. Uczeń może poprawić otrzymany stopień w późniejszym terminie, jeśli uzgodni to z nauczycielem i poda ważną przyczyną zmiany terminu.
3. W przypadku dłuższej nieobecności uczeń otrzymuje instrukcje i zakres materiału, jaki powinien nadrobić oraz termin, w jakim zobowiązany jest zaliczyć określone wiadomości.

Wymagania ogólne na poszczególne oceny:

Ocenę **celującą** może otrzymać uczeń, którego postawa jest wybitnie twórcza. Uczeń nie ogranicza się tylko do przyswojenia treści programowych, ale również stale i systematycznie pogłębia wiedzę, dzięki czemu jego wiadomości znacznie wykraczają poza materiał programowy. W swoich działaniach jest bardzo samodzielny, innowacyjny i twórczy. Wzorowo wykonuje prace domowe i zadania dodatkowe. Umiejętnie korzysta z wszelkich dostępnych źródeł informacji. Potrafi je gromadzić, selekcjonować, syntetyzować i analizować. Są one podstawą do tworzenia wartościowych pod względem merytorycznym i dydaktycznym prac. Mogą stanowić także źródło sukcesów ucznia w różnego rodzaju konkursach.

Ocenę **bardzo dobrą** może otrzymać uczeń, który opanował wszystkie umiejętności i wiadomości wyznaczone przez program. Cechuje go duży stopień samodzielności i aktywności w pracy na lekcji i pozalekcyjnej. Czyta ze zrozumieniem teksty kultury przewidziane w programie, potrafi analizować je samodzielnie, podejmuje próby interpretacji. Posługuje się bogatym słownictwem i poprawnym językiem zarówno w mowie, jak i w piśmie. Tworzy wypowiedzi pisemne zgodnie z wyznacznikami gatunkowymi, w większości poprawne pod względem kompozycji, spójności wypowiedzi, języka, ortografii, interpunkcji. Wykonuje prace domowe, często angażuje się w zadania dodatkowe.

Ocenę **dobrą** może otrzymać uczeń, który opanował zdecydowaną większość treści programowych oraz posiada niezbędne umiejętności. Zasób wiedzy i umiejętności pozwalają na całościowe zrozumienie omawianych zagadnień. Czyta ze zrozumieniem teksty kultury przewidziane w programie, samodzielnie odnajduje w nich informacje. W wypowiedziach ustnych i pisemnych popełnia niewiele błędów językowych, ortograficznych, interpunkcyjnych. Bierze czynny udział w lekcji. Wykonuje prace domowe, czasem także nieobowiązkowe.

Ocenę **dostateczną** otrzymuje uczeń, który opanował umiejętności oraz wiadomości w zakresie niezbędnym do zrozumienia omawianych na lekcjach zagadnień. Zasób jego wiadomości pozwala na samodzielne wykonywanie zadań o ograniczonym stopniu trudności. Odnajduje w tekście informacje podane wprost, rozumie dosłowne znaczenie większości wyrazów w tekstach dostosowanych do poziomu edukacyjnego. Wypowiada się krótko, ale wypowiedź jest na ogół uporządkowana. Wykonuje obowiązkowe prace domowe, ale popełnia w nich błędy.

Ocenę **dopuszczającą** otrzymuje uczeń, który opanował tylko najbardziej elementarne umiejętności i wiadomości. Wiedza jego jest wycinkowa, ogranicza się do najważniejszych pojęć. W wielu przypadkach jest to wiedza epizodyczna, wskutek czego uczeń ma problemy z wykonaniem zadań nawet o niewielkim stopniu trudności. Ma problemy z czytaniem tekstów kultury, ale podejmuje próby ich odbioru. Nie potrafi samodzielnie analizować i interpretować tekstów. Pracuje niesystematycznie, wymaga stałej zachęty do pracy. Często nie potrafi samodzielnie wykonać pracy domowej, ale podejmuje próby.

Ocenę **niedostateczną** otrzymuje uczeń, który nie opanował wiadomości i umiejętności nawet w zakresie wymaganym na ocenę dopuszczającą.

Kryteria oceniania obszarów aktywności

a) Wypowiedzi ustne:

celujący	Wypowiedź ustna jest całkowicie poprawna pod względem językowo-stylistycznym i merytorycznym, poprawna pod względem kompozycyjnym. Temat wyczerpująco zrealizowany, pełny zakres wiadomości. Uczeń dokonuje uogólnień, wyraża własne sądy, ocenia. W wypowiedzi uwzględnia właściwe dla przyjętej formy środki stylistyczne, posługuje się piękną polszczyzną.
bardzo dobry	Wypowiedź ustna jest poprawna pod względem językowo-stylistycznym i merytorycznym o logicznym układzie treści. Temat prawie wyczerpująco zrealizowany. W wypowiedzi uwzględnione są właściwe dla danej formy środki językowe. Uczeń wyraża własne sądy, uogólnienia, posługuje się poprawną polszczyzną.
dobry	Wypowiedź ustna jest samodzielna, poprawna pod względem językowo-stylistycznym, logicznym, zawiera większość wymaganych wiadomości. kompozycja schematyczna. Wydarzenia uporządkowane są zgodnie z chronologią lub informacje z planem. Uczeń posługuje się poprawną polszczyzną.
dostateczny	Wypowiedź ustna budowana jest na ogół samodzielnie (z niewielkim ukierunkowaniem nauczyciela), z uwzględnieniem zasad poprawnościowych w

	zakresie budowy zdań i precyzyjnego stosowania poznanego słownictwa. Zdarzają się uchybienia w układzie treści. Uczeń prezentuje w wypowiedzi ustnej podstawowy zakres wiadomości i umiejętności.
dopuszczający	W wypowiedzi ustnej uczeń popełnia błędy merytoryczne i językowo-stylistyczne, ale samodzielnie lub z pomocą nauczyciela udziela odpowiedzi na postawione pytania. Opowiada o wydarzeniach, których sam był uczestnikiem, formułuje najprostsze formy wypowiedzi. Treści są nieuporządkowane.
niedostateczny	Wypowiedź ustna nie jest poprawna pod względem językowym i rzeczowym. Nawet z pomocą nauczyciela uczeń nie jest w stanie odpowiedzieć na pytania i sformułować dłuższej wypowiedzi.

b) Wypowiedzi pisemne

- przy ocenie prac pisemnych bierze się pod uwagę poziom merytoryczny, kompozycyjny i językowy,
- dłuższe wypowiedzi powinny zawierać, pisemną informację o zaletach i wadach pracy oraz ocenę lub punkty dotyczące poszczególnych kryteriów,
- zadania otwarte na testach ocenia się według ustalonych kryteriów punktowych,
- uczeń jest zobowiązany do poprawy błędów językowych, ortograficznych i interpunkcyjnych we wskazanych przez nauczyciela wypowiedziach pisemnych.

c) Testy i sprawdziany

- szczegółowe kryteria ustalane są przy każdym sprawdzianie

d) Dyktanda ortograficzne

- rodzaje błędów:
 - 1 punkt – rz, ż, ó, u, ch, h, pisownia nie z różnymi częściami mowy, wielkie i małe litery
 - 0,5 punktu – nosówki, i, j, pisownia by, wyrażenia przyimkowe, użycie łącznika
 - 0,25 punktu – zamiana głosek, nieprawidłowe przenoszenie wyrazów, brak litery, błędy interpunkcyjne
- kryteria oceny:

celujący	0pkt
bardzo dobry	1pkt
dobry	2-3pkt
dostateczny	4-5pkt
dopuszczający	6-7pkt
niedostateczny	8pkt

e) Recytacja

celujący	Uczeń osiąga sukces w konkursie recytatorskim na terenie szkoły, gminy itd. Recytuje różnorodne utwory na akademii szkolnej lub innej imprezie artystycznej. Każda recytacja wyjątkowo udana, piękna.
bardzo dobry	Uczeń recytuje wiersz lub fragment prozy, wykazując bardzo dobre opanowanie pamięciowe tekstu (brak błędów), właściwą ekspresję, pauzowanie, tempo i artykulację, uwzględniając intonację, próbując oddać głosem nastrój utworu. Interpretuje wiersz barwą i siłą głosu.

dobry	Uczeń recytuje wiersz lub fragment prozy, wykazując dobre opanowanie pamięciowe tekstu (drobne potknięcia), z ekspresją, artykulacją i tempem, próbując oddać głosem nastrój utworu, zwracając uwagę na zabarwienie uczuciowe i natężenie głosu.
dostateczny	Uczeń recytuje wiersz lub fragment prozy ze zrozumieniem, z odpowiednią artykulacją i akcentem. Mogą pojawiać się błędy.
dopuszczający	Uczeń wygłasza z pamięci wiersz lub fragment prozy. Opuszcza jednak wyrazy, zmienia ich kolejność, używa innych słów lub nie opanował tekstu w całości. Nie zachowuje właściwego pauzowania, artykulacji.
niedostateczny	Uczeń nie opanował tekstu pamięciowo. Nawet z pomocą nauczyciela nie jest w stanie odtworzyć z pamięci wiersza lub fragmentu prozy.

f) Czytanie

celujący	Uczeń biegle, bezbłędnie czyta nowy tekst, z uwzględnieniem akcentów logicznych, właściwego tempa i rytmu. Poprawnie, wyraźnie i wyraziście czyta różnorodne teksty z uwzględnieniem celu (informacja, perswazja...)
bardzo dobry	Uczeń czyta tekst płynnie, wyraziście, stosując znaki prawidłowego przestankowania, uwzględniając akcenty logiczne, właściwe tempo i rytm.
dobry	Uczeń czyta tekst płynnie, wyraziście, stosując znaki przestankowe, zachowując właściwe tempo i rytm.
dostateczny	Uczeń czyta poprawnie poznany wcześniej tekst, stosując znaki przestankowe. Błędnie odczytuje trudniejsze wyrazy w nowym tekście. W większości uwzględnia zasady logicznego akcentowania.
dopuszczający	Uczeń czyta poprawnie poznany wcześniej tekst, nie zachowując odpowiedniego tempa, logicznego przestankowania, błędnie odczytują niektóre wyrazy. Technika głośnego czytania pozwala mu jednak na zrozumienie tekstu.
niedostateczny	Uczeń nie opanował techniki głośnego czytania, nie rozumie czytanego tekstu, co uniemożliwia mu wykonanie najprostszych zadań i ćwiczeń oraz samodzielne uczenie się.

g) Zeszyt

- zeszyt jest sprawdzany co najmniej raz w roku przy okazji kontroli zadań domowych,
- uczeń ma obowiązek uzupełnienia notatek i prac domowych w zeszytcie i ćwiczeniach za czas swojej nieobecności w szkole,
- w przypadku niewłaściwego zapisu notatek lub pojawiania się dużej ilości rażących błędów nauczyciel może zlecić uczniowi przepisywanie wyznaczonych tekstów i zadań,

celujący	Zeszyt bardzo staranny, pełne notatki, brak błędów przy przepisywaniu z tablicy, duża estetyka; są wszystkie zadania domowe.
bardzo dobry	Zeszyt staranny, pełne notatki; są wszystkie zadania domowe.
dobry	Zeszyt staranny, pełne notatki, nieliczne błędy; są wszystkie zadania domowe.
dostateczny	Zeszyt w miarę staranny, niewielkie błędy w notatkach lub zadaniach domowych, błędy przy przepisywaniu z tablicy dość liczne.
dopuszczający	Zeszyt niestaranny, braki w notatkach i zadaniach domowych, liczne błędy

	przy przepisywaniu z tablicy.
niedostateczny	Brak zeszytu lub brak większości notatek i zadań domowych.

h) Zadania domowe

- obowiązkiem ucznia jest systematyczne odrabianie zadań domowych,
- pracą domową mogą być dłuższe wypracowania, krótkie wypowiedzi pisemne, zadania związane z przygotowaniem do kolejnej lekcji, ćwiczenia, zaznaczanie cytatów, zgromadzenie materiałów, wykonanie prac plastycznych i innych, czytanie tekstu,
- nieodrobieni zdania zostaje odnotowane w dzienniku, może być także podstawą do wystawienia oceny niedostatecznej,
- nie każde zadanie musi być ocenione, kontrola może polegać na odczytaniu wskazanych prac i ustnym komentarzu nauczyciela,
- prace domowe oceniane są na bieżąco.

Ocenianie uczniów dyslektycznych

Ocenianie uczniów dyslektycznych jest zgodne z rozporządzeniem MEN z dnia 3 sierpnia 2017r. w sprawie oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy w szkołach publicznych (Dz. U. z 2017r. poz. 1534) – aktualne dla nowych SP IV – VI.

Stwierdzenie dysfunkcji nie zwalnia uczniów z obowiązków szkolnych. Przeciwnie – uczeń taki powinien wykazywać się samodzielną pracą, wykonywać dodatkowe zdania i ćwiczenia, które pomogą mu w przezwyciężaniu trudności.

Sposoby oceniania:

- **Dyktanda**

Jeżeli dyktando dotyczy wszystkich zasad ortograficznych, nauczyciel podaje uczniowi do opracowania listę trudnych wyrazów, które występują w dyktandzie. Przy ocenie dyktanda nauczyciel bierze pod uwagę tylko te wyrazy i stosuje ocenę opisową.

Jeżeli uczeń robi postępy, może otrzymać ocenę, która zostanie wpisana do dziennika.

Zamiast dyktanda nauczyciel może przygotować dla ucznia sprawdzian ortograficzny zawierający polecenie zapisania wybranych zasad ortograficznych i wykonanie określonych ćwiczeń ortograficznych.

- **Prace klasowe z literatury**

Nauczyciel wystawia ocenę z pracy pisemnej bez uwzględniania błędów ortograficznych. W pracy zaznacza każdy błąd ortograficzny i wystawia ocenę opisową za ortografię. Uczeń musi dokonać poprawy błędów w zeszycie przedmiotowym lub na pracy według wzoru.

Kryteria:

- ortografia – komunikatywność wypowiedzi,
- interpunkcja – zamykanie myśli w obrębie zdania

- **Zadania domowe**

Zadania domowe nauczyciel ocenia tak jak u wszystkich uczniów, ponieważ uczeń dyslektyczny ma możliwość korzystania ze słowników.

- **Zeszyt**

Ocenię podlega systematyczność w zapisie notatek i wykonywaniu zadań domowych.

- **Głosowa interpretacja tekstów literackich**

Nauczyciel informuje ucznia o tym, jaki tekst będzie głośno czytany na następnej lekcji (kolejny dzień), aby ten mógł się przygotować.

Nauczyciel dopuszcza jedną pomyłkę w płynności recytacji przy ocenie bardzo dobrej.

W przypadku innych opinii wydawanych przez Poradnię Psychologiczno- Pedagogiczną nauczyciel dostosowuje wymagania i kryteria ocen zgodnie z zaleceniami.

Joanna Czop
Marzena Suszyło